

ประเด็นสำคัญ ทางเศรษฐกิจ

เรื่อง

ปัญหาราคาสินค้าอุปโภค บริโภค มีราคาแพง
อันเนื่องมาจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซเพิ่มสูงขึ้น

ผู้เรียบเรียง

1. นายภูมิพิชญ์ ยาสีทธิ์	วิทยากร ๗
2. นายอติวิชญ์ แสงสุวรรณ	วิทยากร ๕

กลุ่มงานบริการวิชาการ ๒ สำนักวิชาการ

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

ปัญหาราคาสินค้าอุปโภค บริโภค มีราคาแพงอันเนื่องมาจาก ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง และก๊าซเพิ่มสูงขึ้น

1. สถานการณ์ปัจจุบัน

เนื่องจากปัจจุบันราคาน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซหุงต้มมีราคาแพง ซึ่งมีการปรับราคาขึ้นเป็นระยะๆตลอดมา ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการซึ่งทำให้ราคาสินค้าอุปโภคและบริโภคขยับสูงขึ้น กระทบต่อค่าครองชีพของประชาชน เพราะรายจ่ายที่จำเป็นในชีวิตประจำวันนับวันแต่จะเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ประชาชนทั่วประเทศในทุกสาขาอาชีพได้รับความเดือดร้อนกันอย่างถ้วนหน้า ซึ่งปัญหาราคาน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซหุงต้มที่สูงขึ้นนี้ กลายเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจที่ทุกฝ่ายต้องหันมาให้ความสนใจและหาทางแก้ไข เพราะทั้งน้ำมันและก๊าซล้วนแต่เป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญในทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรม และการขนส่ง

น้ำมันถือว่าเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญทางเศรษฐกิจทั้งภาคอุตสาหกรรมและการขนส่ง แต่ปัญหาราคาน้ำมันแพงนับวันที่จะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งสืบเนื่องมาจากความผันผวนของราคาน้ำมันในตลาดโลกซึ่งประเทศไทยต้องนำเข้าน้ำมันดิบและต้องอิงราคาในตลาดต่างประเทศ ซึ่งคาดกันว่าราคาน้ำมันในตลาดโลกจะทรงตัวในระดับสูงต่อไป จากความกังวลเกี่ยวกับอุปทานน้ำมันอาจตึงตัว (Supply Disruption) และค่าเงินดอลลาร์ที่อ่อนตัว ทำให้ผู้ค้าน้ำมันและกองทุนการเก็งกำไรต่างๆ(Traders & Hedge Funds) เข้าซื้อขายเพื่อเก็งกำไรในตลาดซื้อขายล่วงหน้า โดยปัจจัยที่สร้างความกังวลว่าอุปทานน้ำมันอาจตึงตัว ได้แก่ สถานการณ์ตึงเครียดในประเทศผู้ผลิต สภาพอากาศแปรปรวน โรงกลั่น/แหล่งผลิตปิดฉุกเฉิน และข่าวกลุ่มประเทศผู้ผลิตน้ำมัน(OPEC) มีแนวโน้มไม่เพิ่มปริมาณการผลิต ขณะที่ความต้องการใช้น้ำมันยังอยู่ในระดับสูงในสหรัฐฯและจีน ล่าสุดกระทรวงพลังงานสหรัฐฯ รายงานอุปสงค์น้ำมันที่ระดับ 20.72 MMBD เพิ่มขึ้นจากครั้งก่อนที่ระดับ 20.69 MMBD และจีนนำเข้าน้ำมันสำเร็จรูปในเดือน มกราคม ปี 2551 เพิ่มขึ้นทุกชนิดจากเดือน ธันวาคมปี 2550

ราคาขายปลีกน้ำมันในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล (ณ วันที่ 4 มีนาคม 2551)

ราคาขายปลีก
มาตรฐาน ในเขต
กทม. นนทบุรี
ปทุมธานี และ
สมุทรปราการ
หน่วย : บาท/ลิตร
Retail Prices in
Bangkok &
Vicinity
Unit :
Baht/Litre

										
	ปตท PTT	บาง จาก BCP	เชลล์ Shell	เอสโซ่ Esso	เชฟรอน Chevron	ไออาร์พีซี IRPC	สยาม สห บริการ Susco	ภาคใต้ เชื้อเพลิง PT	เพียว Pure	ปิโตรนาส Petronas
แก๊สโซฮอล์ ออก เทน 95 (Gasohol 95 - E10)	29.59	29.59	29.59	29.59	29.59	29.59	29.59	29.59	29.59	29.59
แก๊สโซฮอล์ ออก เทน 95 (Gasohol 95 - E20)	27.59	27.59								
แก๊สโซฮอล์ ออก เทน 91 (Gasohol 91 - E10)	28.79	28.79	28.79							
เบนซิน ออกเทน 95 (ULG 95 RON)	33.59	-	33.59	33.59	33.59	33.59	33.59	33.59	33.59	33.59
เบนซิน ออกเทน 91 (UGR 91 RON)	32.49	32.49	32.49	32.49	32.49	32.49	32.49	32.49	32.49	32.49
ดีเซลพรีเมียม (HSD 0.05% S)	29.94	29.94	29.94	29.94	29.94	29.94	29.94	29.94	29.94	29.94
ดีเซลหมุนเร็ว B5 (HSD - B5)	29.44	29.44							29.44	
มีผลตั้งแต่วันที่ (Effective Date)	28 Feb	28 Feb	28 Feb	28 Feb	28 Feb	28 Feb	28 Feb	28 Feb	26 Feb	28 Feb

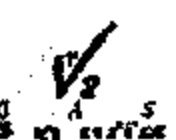
ที่มา:สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน

(http://www.eppo.go.th/retail_prices.html)

ส่วนสถานการณ์ราคาแก๊สปิโตรเลียมเหลวหรือแอลพีจีในปัจจุบัน ที่ผ่านมา ประเทศไทยมีปริมาณการจัดหาก๊าซแอลพีจี 2.2 ล้านตัน/ต่อปี โดยเป็นก๊าซจากโรงแยกก๊าซของ ปตท. ร้อยละ 53 จากโรงกลั่นน้ำมันและแหล่งอื่นๆ ร้อยละ 41 ในขณะที่ความต้องการใช้ภายในประเทศมีปริมาณมากขึ้นเนื่องจากปัญหาราคาน้ำมันแพง ทำให้ผู้ใช้รถยนต์ และรถบรรทุกจึงหันมาติดตั้งเครื่องยนต์ที่ใช้ก๊าซกันมากขึ้นปริมาณการใช้ก๊าซในภาคขนส่งจึงมากขึ้น และตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2550 เป็นต้นมา รัฐบาลได้ปล่อยราคาก๊าซลอยตัว โดยยอมให้ราคาก๊าซหุงต้มขึ้นราคาไปกิโลกรัมละ 1.20 บาท เพื่อลดเงินอุดหนุนที่กองทุนน้ำมันรับภาระอยู่ จึงจตุราค๊าซหุงต้มที่ใช้ในครัวเรือนให้สูงขึ้นจากราคากิโลกรัมละ 16.81 บาท เป็นกิโลกรัมละ 18.01 บาท ส่งผลให้ราคาขายปลีกก๊าซหุงต้มที่บรรจุถังขนาด 15 กิโลกรัมปรับราคาจากถังละ 252 บาทเป็นถังละ 270 บาท หรือเพิ่มขึ้น 7.1%ทันที และในช่วงนี้

พบว่า ความต้องการใช้แอลพีจีสูงขึ้นทุกภาคส่วน และมีการลักลอบส่งออกด้วย เพราะราคาของไทยถูกกว่าราคาตลาดโลก ทำให้คาดว่าตั้งแต่เดือนมีนาคม-มิถุนายน 2551 ประเทศไทยต้องนำเข้าแอลพีจีถึง 30,000 ตัน/เดือน คาดว่าจะมีความต้องการใช้ประมาณ 370,000 ตัน/เดือน แต่ผลิตได้เพียง 340,000 ตัน/เดือนอาจจะต้องนำเข้ามีมูลค่านำเข้า 450 ล้านบาท/เดือน รวมมูลค่า 1,800 ล้านบาท ซึ่งในอนาคตอาจจะแบ่งการจำหน่ายแอลพีจีออกเป็น 2 ตลาด คือ ภาคครัวเรือนและภาคการขนส่งและภาคอุตสาหกรรม ภาคครัวเรือนจะคงราคาจำหน่ายตามสูตรเดิม แต่สำหรับภาคการขนส่งและภาคอุตสาหกรรมจะมีการพิจารณากันใหม่

ราคาก๊าซหุงต้มในปัจจุบัน (ณ วันที่ 4 มี.ค.2551)

ราคา : บาท/ถัง Price : Baht/Cylinder	 PTT ปตท	 UNIQUE GAS ยูนิคแก๊ส	 SIAM GAS สยามแก๊ส	 PICNIC -picnic-แก๊ส	 WORLD GAS เวิลด์แก๊ส	 V2 GAS วีทูแก๊ส
ถังขนาด 4 กิโลกรัม / Kg	100-118	101.63	77.0656	105-110	83	63
ถังขนาด 7 กิโลกรัม / Kg	145-160					
ถังขนาด 11.5 กิโลกรัม / Kg		221.83	221.8236			
ถังขนาด 13.5 กิโลกรัม / Kg				253	253	
ถังขนาด 15 กิโลกรัม / Kg	280-290	283.63	273.6260	273	276	235
ถังขนาด 48 กิโลกรัม / Kg	887.890	900.69	875.8072	878	876	760
มีผลตั้งแต่ / Effective	30 Jan 08	30 Jan 08	30 Jan 08	30 Jan 08	30 Jan 08	30 Jan 08

ที่มา:สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน

(http://www.eppo.go.th/retail_prices.html)

2. ผลกระทบจากราคาน้ำมันและราคาก๊าซที่สูงขึ้น

สถานการณ์ราคาสินค้าอุปโภคและบริโภคโดยรวมหลังจากนี้ไป โดยเฉพาะผู้ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคจะต้องปรับราคาขายส่งสินค้าขึ้นตามต้นทุนที่ได้รับผลกระทบจากราคาน้ำมันและราคาก๊าซ ที่จำเป็นต้องปรับราคาขายส่งสินค้าแก่ผู้ค้าปลีกรายย่อยขึ้นตามต้นทุนที่สูงขึ้น คาดว่าราคาสินค้าอุปโภคและบริโภคจะปรับเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 10-20 ซึ่งดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของเดือนกุมภาพันธ์ 2551 เท่ากับ 120.7 เมื่อเทียบกับเดือนมกราคม 2551 พบว่าสูงขึ้น 0.7% หากเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนสูงขึ้น 5.4 % สูงสุดในรอบ 20 เดือน

ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2549 เนื่องจากการปรับตัวหมวดอาหารและเครื่องดื่มสูงขึ้น 7.9% ได้แก่ เนื้อสัตว์สูงขึ้น 25% ผักและผลไม้สูงขึ้น 15.1% ไข่และผลิตภัณฑ์นม และเครื่องประกอบอาหาร สูงขึ้นในอัตราที่เท่ากัน 10.7% ส่วนหมวดอื่นๆที่ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่มสูงขึ้น 4.0% มาจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงสูงขึ้น 27.1% ส่งผลให้ค่าโดยสารสาธารณะสูงขึ้น 2.2% นอกจากนี้หมวด ยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์สูงขึ้น 3.7% และเฉลี่ยช่วงระยะเวลาเดียวกันของเดือนมกราคม- กุมภาพันธ์ ปี 2549 อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้นเฉลี่ย 4.8%

ส่วนผลกระทบจากการดำเนินการ การปรับขึ้นราคาแก๊ซ LPG 1.29 บาท/กก. หรือ 19 บาท/ถัง 15 กก. จะทำให้กองทุนน้ำมันฯ ลดภาระการจ่ายเงินชดเชย 324 ล้านบาท/เดือน ค่าใช้จ่ายรถแท็กซี่เพิ่มขึ้นกะละ 26 บาท อาหารสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นจานละ 4 สตางค์ อย่างไรก็ตาม การปรับขึ้นราคาแก๊ซ LPG จะดำเนินการพร้อมกับการลดราคาขายปลีกน้ำมันเบนซินและดีเซลลิตรละ 50 สตางค์ จะทำให้รายจ่ายของครัวเรือนไม่เพิ่มขึ้นแต่จะลดลง 9.46 บาท/เดือน รายละเอียด มีดังนี้

ผลกระทบจากการปรับขึ้นราคาแก๊ซ LPG

ราคาขายปลีก (ปรับขึ้น 1.29 บาท/กก. หรือประมาณ 19 บาท/ถัง 15 กก.)		
- บาท/กก.	18.10	บาท/กก.
- บาท/ถัง 15 กก.	272	บาท/ถัง
ผลกระทบ		
- รายจ่ายของกองทุน	-324	ล้านบาท/เดือน
- ค่าใช้จ่ายของประชาชน	347	ล้านบาท/เดือน
- ค่าใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรม	57	ล้านบาท/เดือน
- ค่าใช้จ่ายของรถแท็กซี่ (600 กม./25.92 ลิตร)	52	บาท/วัน
- ค่าใช้จ่ายของครัวเรือน (1 เดือน/ถัง 15 กก.)	19	บาท/เดือน
- อาหารสำเร็จรูป (1,440 จาน/ถัง 48 กก.)	0.04	บาท/จาน

**ผลกระทบจากได้จากการปรับลดราคาก๊าซและปรับขึ้นราคาแก๊ส LPG
ต่อเดือนของครัวเรือนเฉลี่ยทั่วประเทศ**

ชนิด	ค่าใช้จ่ายต่อครัวเรือนปี 49*	ราคาปี 49	ปริมาณที่ใช้ปี 49	ผลกระทบต่อครัวเรือนจากการปรับราคา	
				ราคา (บาท/ลิตร)	ค่าใช้จ่าย (บาท/เดือน)
เบนซิน 91	403	26.81	15.03	-0.50	-7.52
เบนซิน 95	63	27.61	2.28	-0.50	-1.14
แก๊สโซฮอล์	9	26.11	0.34	-0.50	-0.17
ดีเซลหมุนเร็ว	272	25.64	10.61	-0.50	-5.30
LPG (กก.)	61	16.81	3.63	1.29	4.68
รวม	808				-8.46

หมายเหตุ : *ค่าใช้จ่ายต่อครัวเรือนจากรางานภาพสำรวจการใช้พลังงานปี 2549 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

3. แนวทางการแก้ปัญหาและลดผลกระทบ

แนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำมันแพงเพื่อลดการพึ่งพาน้ำมันจากต่างประเทศนั้น ประกอบด้วย 4 แนวทางหลักคือ

1. การใช้มาตรการประหยัดพลังงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ซึ่งควรเริ่มต้นจากภาครัฐในการเพิ่มมาตรการประหยัดพลังงาน สำหรับภาคอุตสาหกรรมควรใช้แนวทางการลดต้นทุนการผลิต เช่น การใช้พลังงานหมุนเวียน พลังงานทดแทน สำหรับภาคประชาชนทั่วไปนั้นมีหลายแนวทางที่จะสามารถลดการใช้พลังงานลงได้ เช่น การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าประหยัดพลังงาน การรณรงค์ใช้หลอดคอมประหยัดไฟแทนการใช้หลอดไฟชนิดไส้ ลดการใช้เครื่องปรับอากาศหรือการติดตั้งผนังกันความร้อนเพื่อลดการใช้เครื่องปรับอากาศ

2. การลงทุนระบบขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ สำหรับการขนส่งนั้นถือว่าได้รับผลกระทบมากที่สุดจากการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมัน การพัฒนาระบบขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ แทนระบบขนส่งมวลชนทางรถยนต์เพื่อลดต้นทุน เช่น การพัฒนาระบบ Logistics แทนระบบขนส่งทางรถยนต์ เช่น การเพิ่มการขนส่งทางรถไฟ การขนส่งทางเรือ การขนส่งน้ำมันผ่านท่อ เป็นต้น นอกจากนี้การขนส่งทางรถยนต์ยังสามารถใช้พลังงานทางเลือก เช่น การติดตั้งรถยนต์ NGV การใช้แก๊สโซฮอล์ (GASOHOL) น้ำมันไบโอดีเซล (Bio-Diesel) เป็นต้น

3. การใช้พลังงานทดแทนและพลังงานหมุนเวียนทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคการขนส่ง และภาคครัวเรือน ได้แก่ พลังงานน้ำในกระบวนการผลิตไฟฟ้า การใช้พลังงาน

แสงอาทิตย์ ลม ก๊าซชีวภาพ ชีวมวล และขยะในครัวเรือนและอุตสาหกรรม การใช้ก๊าซ NGV แก๊สโซฮอลล์ (GASOHOL) น้ำมันไบโอดีเซล (Bio-Diesel) ในการขนส่งและอุตสาหกรรม

4. การจัดหาแหล่งพลังงานอื่นเพื่อทดแทนการพึ่งพาการนำเข้าน้ำมันจากต่างประเทศ ได้แก่ การจัดหาแหล่งพลังงานจากประเทศเพื่อนบ้าน แหล่งพลังงานในภูมิภาคอื่น รวมถึงการเพิ่มพลังการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานนิวเคลียร์

ส่วนมาตรการช่วยเหลือและบรรเทาผลกระทบ ในการปรับขึ้นราคาก๊าซ LPG จะมีผลกระทบในด้านต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มต่างๆ ซึ่งทางรัฐบาลได้มีมาตรการช่วยเหลือกลุ่มต่างๆ ดังนี้

1. กลุ่มอุตสาหกรรม

1.1 มาตรการช่วยเหลือในการปรับเปลี่ยนเตาประสิทธิภาพสูง โดยกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานให้การสนับสนุนวงเงินรวม 600 ล้านบาท

- เตาอบลำไย ช่วยเหลือร้อยละ 40 ของค่าใช้จ่ายปรับปรุงเตา วงเงินรวม

380 ล้านบาทเป้าหมายปี 2551 – 2554 เปลี่ยนเตา 2,840 เตา ลดค่าใช้จ่าย LPG ลง 5 บาท/กิโลกรัมลำไยแห้ง หรือเท่ากับร้อยละ 78 ประหยัดก๊าซ LPG 6,900 กก./ชุด/ปี

- เตาเผาเซรามิก ช่วยเหลือ+ร้อยละ 30 ของค่าใช้จ่ายปรับปรุงเตา วงเงินรวม

217 ล้านบาทเปลี่ยนเตาเผาแบบ Shuttle 1,760 เตา ปรับปรุงมาใช้ Recuperator ลดการใช้ LPG ลงร้อยละ 30 และเปลี่ยนเตาแบบผนังเซรามิกไฟเบอร์ (ที่ใกล้หมดสภาพ) ลดการใช้ LPG ได้ อีกร้อยละ 50

- เตาอบกุนเชียง ช่วยเหลือ 30% ของค่าใช้จ่ายปรับปรุงเตา วงเงินรวม 3 ล้านบาทเป้าหมายปี 2551 – 2554 ปรับปรุงเตา 50 เตา ปกติกุนเชียง 24 กก. ใช้ LPG 24 กก. ปรับปรุงแล้วลดการใช้ LPG ลง 60% ใช้ LPG 10 กก.

1.2 โครงการอนุรักษ์พลังงานแบบมีส่วนร่วม โดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานจะจัดส่งที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่โรงงานในเรื่องการจัดการพลังงาน เพื่อให้เกิดการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด

1.3 การให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ ในการลงทุนปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเพื่อประหยัดพลังงาน

2. กลุ่มรถแท็กซี่

2.1 มีเป้าหมายเพื่อปรับเปลี่ยนรถแท็กซี่ในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล ที่ใช้ก๊าซ LPG เป็น NGV จำนวน 50,000 คัน ภายในระยะเวลา 2 ปี วงเงินค่าใช้จ่าย 2,000 ล้านบาท

2.2 กรมธุรกิจพลังงานผลักดันให้มีการเพิ่มจำนวนสถานประกอบการติดตั้งอุปกรณ์ NGV ที่มีมาตรฐานในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล จากจำนวน 18 แห่ง เพิ่มขึ้นอีก 26 แห่ง เป็น 48 แห่ง

2.3 ปตท. ต้องเพิ่มจำนวนสถานีบริการก๊าซธรรมชาติ (NGV Station) เพิ่มขึ้นอีก 170 สถานีในปี 2551 หรืออาจเพิ่มสถานีบริการรับก๊าซจากท่อครอบคลุมสี่มุมเมือง และการเปิดสถานีบริการใกล้คู่แท็กซี่

2.4 ปตท. ต้องเพิ่มจำนวนรถบรรทุกก๊าซอีก 300 คัน เพื่อให้เพียงพอสำหรับการสนับสนุนก๊าซ NGV ในสถานีบริการ

ทั้งนี้ การดำเนินการตาม 2.3 และ 2.4 ปตท. จะเป็นผู้ลงทุนในวงเงินรวม 6,700 ล้านบาท

4. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

กล่าวโดยสรุปปัญหาราคาสินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาแพงอันเนื่องมาจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซเพิ่มสูงขึ้นนั้น เนื่องจากที่ประเทศไทยต้องพึ่งพาน้ำมันจากต่างประเทศเพื่อใช้ในการผลิตภาคอุตสาหกรรมและขนส่ง เมื่อราคาน้ำมันในตลาดโลกมีราคาเพิ่มสูงขึ้นจึงทำให้ต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมและการขนส่งสูงขึ้น และคอยจูงราคาก๊าซให้สูงตาม ส่งผลต่อราคาสินค้าอุปโภคบริโภคจึงมีราคาเพิ่มสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว ดังนั้นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ประเทศไทยจึงต้องใช้มาตรการลดการพึ่งพาน้ำมันจากต่างประเทศให้น้อยลง เช่น การใช้มาตรการประหยัดพลังงาน การพัฒนาระบบขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ การใช้พลังงานทดแทน ตลอดจนการจัดการจัดหาแหล่งพลังงานอื่นทดแทนการใช้น้ำมัน ส่วนภาคขนส่ง ได้มีการส่งเสริมให้มีการติดตั้งก๊าซธรรมชาติสำหรับยานยนต์ (เอ็นจีวี) หากรถโดยสารหันมาคิดเอ็นจีวีเพิ่มขึ้น ก็ไม่จำเป็นต้องปรับค่าโดยสารซึ่งมาตรการและแนวทางดังกล่าวนี้จะได้ผลหรือไม่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทุกคน

บรรณานุกรม

สำนักนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน (http://www.eppo.go.th/retail_prices.html)

สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2551

กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ (<http://www.dit.moc.go.th/contentdetail.asp?typeid=11>)

สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2551

หนังสือพิมพ์ คมชัดลึก วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2551 (http://www.komchadluek.net/2008/02/19/x_eco_d001)

สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2551

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, เข้าถึงได้จาก <http://www.fpo.go.th>, สืบค้นเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2551.